

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

FRA

CAND. FENGERS PRIVATE REALSKOLE

I AARHUS.

AARHUS.

BRØDRENE BACKHAUSENS BOG- & STENTRYKKERI.

1873.

Naar jeg udsender disse „Meddelelser“ fra den af mig bestyrede Skole, er det hermed ikke saa meget min Hensigt at give en fyldig og fyldestgørende Beretning om Skolens Virksomhed under min Bestyrelse, dertil har denne været for kort, men snarere at angive Planen for Undervisningen og ganske i Almindelighed at gjøre Rede for mine Anskuelser om Skolesagen og for den Aand, hvori jeg leder og vil vedblive at lede Undervisningen.

Skolen, der tæller 6 Klasser, 1 Forberedelsesklasse, 4 Mellemlklasser og 1 Afgangsklasse, er nærmest anlagt som en selvstændig Realskole og har altsaa til Formaal at skaffe Eleverne Kundskaber i de Fag, som for Tiden ere nødvendige som Grundlag for en praktisk Virksomhed i Livet. De fleste af Eleverne, som gaa hele Skolen igjennem, vil vel komme i Stillinger som Handelsmænd, Industridrivende, Landmænd, Veterinærer, Kontorbetjente osv., og den første Forbring, der maa stilles til dem, er da, at de blive saa meget Herrer over deres Modersmaal, at de

kan læse smukt og flydende baade Vers og Fortælling og nedskrive deres Tanker i et godt Sprog med nogenlunde Lethed og i en tilnærmelsesvis fejlfri Form.

For at dette Maal kan naas for Eleven omtrent ved 15 Aars Alderen, er det nødvendigt, at der strax fra første Haand stræbes derimod, og der begyndes da fra 1ste Klasse (Forberedelsesklassen) med Undervisning efter Lydmethoden, hvis Fortrin ofte er blevet paavist, blandt andet af min Formand, Hr. Pastor Meyling, i de Meddelelser om Skolen, som han udgav i Aaret 1870.

Ejendommelighederne ved denne Methode er nærmest, at Medlydene udtales som Lyd og ikke som Stavelser ved Tilsætning af andre Bogstaver, saaat f. Ex. Bogstavet b betegnes som den Lyd, der fremkommer ved, at man lukker Læberne, og idet man atter aabner dem, udstøder Vejret let, medens man ved Bogstavet p udstøder det stærkere. Herved opnaas, at man kan sætte Medlyden i umiddelbar Forbindelse med den efterfølgende Selvlyd, saaat Selvlyden b i Forbindelse med Medlyden a kommer til virkelig at sige ba, ikke som efter Stavemethoden, hvor b udtales be, bea. Dernæst har Methodens Ejendommelighed, at Bogstavet skrives samtidig med at det læses og læres, hvad der i høj Grad letter Retskrivningen.

Naar et Barn efter Stavemethoden læser Ord som: stra, stre, stri osv. for at vænne det til at sætte de forskjellige Medlyd i Forbindelse

med Selvlydene uden Hensyn til Mening, er det klart, at det ikke kan forbinde nogen Forestilling med disse meningsløse Ord; men Barnet har en bestemt Stræben efter og Lyst til at faa noget nærmere at vide, om hvad det beskjæftiger sig med, og det har for mig, der selv har undervist efter Stavemethoden, ofte været pudsig at se den Henrykkelse, et Barn kan komme i ved at opdage, at det Ord, det læser, er noget, det kjender andetsteds fra. Det er en stor Fordel ved Lydmethoden og dens praktiske Brug, at den aldrig lader Børnene læse andre end virkelige i Sproget forekommende Ord, som saa kan forklares Børnene, sætte deres Fantasi i Bevægelse og bevirke, at den ellers saa trivielle første Begyndelse kommer til at gaa som en Leg eller som Fortællingen af et stort Eventyr.

Naar Barnet med denne Methode som Grundlag har faaet nogenlunde Sikkerhed i Oplæsning, og der samtidig er lært det lidt Skrivning, Regning og fortalt det Bibelhistorie og Danmarks-historie samt lidt Danmarks Geografi efter Kortet, flyttes det op i næste Klasse.

I anden Klasse fortsættes Øvelserne i Læsning, og der holdes ogsaa her over, at Barnet stadig forstaar, hvad det læser. Derfor gjen-nemgaas og forklares alle Vers, inden de sættes for, og for at holde Opmærksomheden, ogsaa hos de af Børnene, der ikke læse højt, men følge med i Bogen, spørges de stadig om et eller andet. Megen Tid anvendes paa Realforklaringer, For-

klæringer, der i Almindelighed holdes i Samtaleform, og som have til Hensigt at vække Liv hos Barnet og Opmærksomhed for, hvad det ser og kommer i Berøring med, ligesom det ogsaa herved faar Lejlighed til at spørge om, hvad det har set og hørt, men ikke rigtig forstaaet. Samtidig hermed skrives ofte Diktat og Afskrift efter Bogen.

I Skolens tredie Klasse fortsættes denne Undervisning med en større Bog som Grundlag; her begynder ogsaa Undervisningen i Grammatik, idet de vigtigste Ordklasser gennemgaas mundtlig og indøves praktisk. Realforklaringen fortsættes, og den nordiske Mythologi, der er særlig skikket til at udvikle Fantasien, medens Grammatiken lærer Børnene at benytte Dømmekraften og udvikler den, fortælles, Diktat og Afskrift fortsættes, og der skrives ugentlig en Hjemmestil, enten Gjenfortælling eller Fortælling af en oplevet Begivenhed, et Brev eller noget Lignende. Paa Diktaten anvendes megen Omhu som den, der skal fæstne Retskrivningen, hvortil den særlig egner sig. Vil man tage en Bog og derefter diktere et Stykke, vil den Nytte og Belæring, Barnet deraf kan have, kun være meget ringe, selv om man lader det renskrive Fejlene og gennemgaar dem med hver enkelt. Det bruges her ved Skolen at samle de fleste af de Ord, Børnene oftest støder an mod Ord, der udtales ens, men staves forskjellig, Ord der ligne hinanden osv., og de sammenflettes til Sætninger og

gjentages ved Diktaten saa ofte, at Barnet tilsidst faar dem i Hovedet og skriver dem rigtig, næsten mekanisk; hver enkelt Stil gennemgaas desuden særlig, og Fejlene fordres renskrevne.

I 4de Klasse anvendes megen Tid paa Øvelse i Læsning, ligesom der da allerede er gjort i 3die Klasse, men her kan fordres mere, idet baade de grammatikalske Kundskaber udvides og Interpunktionen gennemgaas. Stilopgaverne ere dels Gjenfortælling, dels, mod Slutningen af Aaret, lettere fri Opgaver. Lidt Literaturhistorie gennemgaas mundtlig samtidig med, at Børnene gjøres bekendt med enkelte Forfattere ved at læse Brudstykker af dem højt i Timerne.

I 5te og 6te Klasse, der har og vil faa de fleste Timer sammen, gennemgaas hele Grammatiken baade de enkelte Ordklasser og Sætningslæren. Der fordres rigtig Interpunktion i Stilene, af hvilke der ugentlig gives en fri Opgave og mindst en af gjenfortællende Indhold, hentet dels fra Historie, dels fra Naturhistorie, Geografien, Bibelhistorie eller andet. De vigtigste Forfattere og deres Skrifter, Betydning osv. gennemgaas mundtlig, og en Time ugentlig anvendes paa at gjøre Eleverne bekendt med dem.

I de fleste Tilfælde vil ved denne Fremgangsmaade det satte Maal være naaet, og Eleven i Stand til ved 15 Aars Alderen baade at læse godt og skrive godt for sig. Den Ortografi, der anvendes, er den af Ministeriet anbefalede, der støtter sig til Grundtvigs Ordbog.

Med Undervisningen i Modersmaalet skal Undervisningen i Historie og Religion gaa Haand i Haand. Det er mig magtpaaliggende at bringe Børnene et sundt og sikkert Blik for Menneskeslægtens Udvikling, gennem Historieundervisningen, og det enkelte Menneskes, gennem Religionsundervisningen. Ved Historieundervisningen anvendes der derfor megen Tid paa mundtlig Fortælling; først igjennem denne er det muligt at bringe Interessen for Faget frem hos Børnene, og kun igjennem denne er det muligt at faa dem til at forstaa Begivenhedernes Gang og Sammenhæng tilligemed de enkelte store Personligheders Karakterer og Indflydelse. Jeg har haft slaaende Exempler paa, hvordan Børn, navnlig i 10—12 Aars Alderen have kjedet og ærgret sig over dette Fag, lært de bestemte fastsatte Lektier med stor Omhu, men dog ikke haft Spor af Begreb om Historiens Betydning, saa længe de udelukkende bleve holdte til Lektierne og Lærebøgerne, medens de derimod pludselig ligesom ere vaagnede op ved at høre Begivenhederne fortalt mundtlig, har husket det Fortalte med stor Lethed og faaet megen Interesse for Faget. Ved 12 Aars Alderen er det vel ofte Tilfældet, at Interessen og Opmærksomheden ligesom slappes, vistnok begrundet i den stærke legemlige Udvikling, der foregaar ved denne Tid og først i Almindelighed sluttes ved 18 Aars Alderen, at Børnene hverken høre saa let eller tilegne sig det hørte saa sikkert som tidligere, og det er derfor ogsaa

min Mening, at man her maa bruge Lærebøgerne mere, medens man dog stadig maa fremstille mundtlig for dem, kun efter en mindre Maalestok. Naar man stiller for store Fordringer til Enkelthederne og belæsser Børnenes Hukommelse med dem, kommer man ingen Vej; at fordre et stort Antal Aarstal og mange Navne paa Mænd, hvis Betydning har været forholdsvis ringe, kan kun skade, ja selv ligeoverfor de Aarstal, som anses for vigtigere, mener jeg, at deres Betydning i Virkeligheden, som enkelt Aar, kun er ringe. Det kommer dog virkelig ikke an paa, om Valdemar Atterdag døde 1375 eller 76, men paa den Betydning han og hans Gjerning havde for det danske Folk, og jeg mener derfor, at naar en Elev paa Spørgsmaalet: naar levede Valdemar Atterdag? svarer: i Midten af det 14de Aarhundrede, saa har han besvaret det ligesaa korrekt, ja korrektere end den, der paa Spørgsmaalet: naar levede han? svarer: han døde 1375. Orienteringen efter Aarhundreder og i disse igjen efter Begyndelsen, Midten og Slutningen, er for mig det vigtigste, undtagen ved enkelte Begivenheder af gennemgribende Betydning. Mange af Eleverne vil af sig selv lære de enkelte Aarstal, men har en Elev vanskelig ved at lære de enkelte Tal, lad ham dog saa meget hellere sige Aarhundredet rigtig uden enkelt Aarstal, end Aaret rigtig og saa maaske et Par Aarhundreder fejl, som man saa ofte hører. I Skolen gennemgaaes Verdenshistorien, og som særligt Fag, Danmarks-

historien efter større Omfang. Til den Examen Skolen foreløbig tilstræber, Preleminairexamen af ringere Grad, fordres, at der skal examineres efter Bøger som Kofods Verdenshistorie og Allens Danmarkshistorie; at navnlig denne sidste er vanskelig at kunne for Elever paa en 14—15 Aar, vil enhver, der kjender Lærebogen, vist let indrømme, men det er vanskeligt at finde en Bog, der kan træde i dens Sted.

Hvad Religionsundervisningen angaar, har der i den senere Tid været rejst Spørgsmaal, om den skal bibeholdes i Skolerne eller overlades til Forældrene og Hjemmet. Det er min Overbevisning, at dette sidste ikke kan gjøres paa det Udviklingstrin vort Folk nu staar, og at det maaske aldrig vil kunne gjøres, uden at Barnet vil lide meget derunder, og jeg mener ogsaa, at Modstanden mod Bibeholdelsen af Religionsundervisning i Skolerne i Almindelighed udgaar fra en Tankegang, der, for ikke at tale om Miskjendelsen af Christendommens Væsen, ogsaa undervurderer den rent humane Indflydelse, denne har. Jeg kan og vil ikke undvære Religionsundervisning i en Skole, som jeg skal paatage mig at være Bestyrer af, det er mig altfor vigtig en Sag, at de Børn, der blive betroet til min Omsorg, faa et Indtryk af, hvad der stiller sig for mig som det vigtigste i Livet og komme under den Indflydelse, som jeg haaber at kunne have paa dem, netop gennem denne Undervisning.

I det Enkelte lægger jeg ingenlunde Hovedvægten paa de positive Kundskaber; jeg mener vel, at det er naturligt og rimeligt ogsaa i dette Fag at have bestemte Lærebøger, hvorfra man kan gaa ud, og at der ogsaa maa være en bestemt Gang i Undervisningen, men jeg benytter kun disse Bøger som Udgangspunkt for derved at komme ind dels paa den mundtlige Fortælling af Bibelhistorien, og dels, ved Katekismus og Lærebog, paa en Mangfoldighed af Spørgsmaal, hvor jeg saa ved Forklaring, Fortælling og Samtale søger at paavise de Farer og Fristelser, som Livet udsætter for, baade i Enkeltheder og i Almindelighed, og de Maader, hvorpaa Fristelserne kunne undgaas og bekæmpes, samtidig med at jeg søger at aabne Øjet for, hvad der er godt, stort og skjønt, og hvad der fører til den eneste sande Lykke.

Nærmest Historieundervisningen staar Undervisningen i Geografi og Naturhistorie, der ogsaa hver for sig have Krav paa Opmærksomhed i Retning af aandelig Udvikling. I Geografien anvendes megen Tid og Flid paa Forklaring og Beskrivelse. Hvad kan det hjælpe, at Barnet lærer, at Kjøbenhavn er Danmarks Hovedstad, naar det ikke ved, hvad en Hovedstad er, eller at den har et Universitet, naar det ikke aner, hvad det vil sige, og som det gaar hermed, gaaer det i en Mangfoldighed af Tilfælde, hvor den mundtlige Forklaring stedse maa træde til. En Beskrivelse af, hvordan et Bjerglandskab tager sig

ud af, hvordan Klimatet er f. Ex. under Ækvator, af Folkene og Folkeejendommelighederne, er meget væsentlig, og giver, naar den fremsættes med Interesse for Faget, meget mere Udbytte, end man skulde tro. Her er Vanskeligheder, idet man jo ikke kan fordre af en Lærer i Geografi, at han skal have været paa alle de Steder, han beskriver, eller at han skal kunne beskrive dem med samme Liv, som det han selv har set, men meget kan dog forklares uden dette.

I denne Henseende stiller det sig lettere med Hensyn til Undervisningen i Naturhistorie og Botanik, idet man her kan henvise baade til Billeder og til Samlinger. Der lægges derfor ogsaa megen Vægt her ved Skolen paa at faa en smuk og nogenlunde fuldstændig naturhistorisk Samling og et Herbarium af danske Planter, og Skolens Elever have i Aarets Løb vist megen Interesse for dem og selv samlet flittigt. Det vilde være mig kjært, hvis jeg gjennem Elevernes Forældre eller andre, der have Interesse for Skolen, kunde faa Bidrag til disse Samlinger, der ikke ere saa lette at faa fuldstændige og med smukke Exemplarer paa Grund af den store Bekostning.

Undervisningen i Regning, Mathematik, Skrivning og Tegning er anlagt saa praktisk som mulig; ved stadige Opmuntringer og Paamindelser stræbes der fremad til Færdighed baade i Tavle- og i Hovedregning, paa hvilket sidste der lægges særlig Vægt, en smuk og fast

Haandskrift og en let og smukt udført Tegning. Med Matematikundervisningen begyndes først i 4de Klasse, og det var vistnok ønskeligere, om der fordredes mindre Kundskab i dette Fag, der dog væsentlig tilhører den modnere Alder og først tilfulde forstaas af den, ligesom den abstrakte Tankevirksomhed i det Hele ligger Barnet fjernere, men de Fordringer, der stilles til den Examen, Skolen tilstræber, ere saa store, at det er nødvendigt at anvende forholdsvis megen Tid i 5te og 6te Klasse paa dette Fag. Dog kan, naar derom udtales udtrykkeligt Ønske af Forældre, som ikke have til Hensigt, at deres Børn skal tage Examen, en Del af Tiden anvendes paa Regning.

Af Sprog læres ved Skolen, Tysk, Engelsk og Fransk. Med Undervisningen i Tysk begyndes allerede i 3die Klasse, for at de Børn, som man ønsker skal overgaa til en Latinskole, kan faa den Uddannelse heri, der fordres ved Optagelsesprøven, og ogsaa fordi dette Fag er Afgangsfag. Dette er derimod ikke Tilfældet med Engelsk og Fransk. Paa Engelsk er der her ved Skolen først blevet begyndt i 5te Klasse, men da to Aar kun er meget lidt til at faa saa megen Sikkerhed i et Sprog, at man virkelig kan have Gavn deraf, vil der for Fremtiden blive begyndt herpaa allerede i 4de Klasse. Fransk har jeg derimod bestemt mig til at gjøre til et frit Fag ved Skolen, saaledes at der kan faas Undervisning heri fra 4de Klasse, naar der ytres

Ønske derom, ligesom selvfølgelig den begyndte Undervisning fortsættes for de Klassers Vedkommende, der allerede have læst dette Sprog, men det vil i Fremtiden ikke blive egentlig Undervisningsfag uden for deres Vedkommende, der skal overgaa til en Latinskole. Det har nemlig ofte vist sig, at tre Sprog ere for meget for Børn i den Alder, naar der skal anvendes tilstrækkelig Tid paa de andre Fag, og da især naar man ikke kan gjøre Regning paa, at Undervisningen vil blive fortsat; der har derfor ogsaa stadig været Børn ved Skolen, som efter Forældrenes Ønske ikke have deltaget i Undervisningen i dette Fag, men saa ere blevne beskjæftigede paa anden Maade i Timerne. Naar der skal være Tale om at opgive et af Sprogene som Undervisningsfag, synes det mig at ligge nærmest at opgive det Franske, som dog for de fleste af Eleverne, naar de komme ud i praktiske Livsstillinger snart vil være glemt, og den Tid, der er anvendt derpaa, saaledes spildt.

I Gymnastik og Svømning har hver Klasse to Timer om Ugen; alle Eleverne ere delte i 2 Hold. Det var vel ønskeligt, om der kunde anvendes mere Tid paa disse Fag, men Vanskelighederne ved at faa Gymnastiklokale til fri Afbenyttelse har nødvendiggjort Indskrænkninger heri. Om Foraar og Efteraar anvendes ofte Timerne til Spadsereture og lidt Gymnastik i Terrainet; Bevægelsen i frisk Luft mener jeg nemlig at være saa sund og god, at den ofte har mere Værd end den egentlige Gymnastik, som

jo desuden Vinteren giver Tid nok til ikke at forsømme.

Hver Klasse har 1 Time om Ugen Undervisning i Sang, hvor dels Melodier læres, dels ogsaa flerstemmige Sange indøves.

Efter min Formening ere daglige Karakterer intet godt Bindeled mellem Skolen og Hjemmet. En Karakter, enten den er god eller daarlig, kan betyde meget og giver ingen fyldestgørende Oplysning om Elevens Præstation, som dog Meningen med den skulde være; den er tilmed ogsaa vanskelig at give retfærdig, idet der hører meget til at frigjøre sig for Indtrykket, man i det Hele har af Eleven, saaat naar en dygtig Elev enkelte Gange ikke er forberedt, er man tilbøielig til, som jo ogsaa kan være rimeligt, at overse det, og det ser da i Karakterbogen ud, som om han havde været lige flittig hele Maaneden, hvad der ofte for Hjemmet, hvor man ved, at det ikke er Tilfældet, kan se ud som Partiskhed eller Ligegyldighed. Det samme er Tilfældet ligeoverfor den udygtige Elev, hvor det for det første ofte er vanskeligt at afgjøre for Læreren, om det, at han i et bestemt Fag er mangelfuldt forberedt, ligger i hans Evner eller i Fliden, og for det andet disse to meget forskellige Aarsager bedømmes og maa bedømmes med samme Karakter; thi vilde man give en bedre Karakter til den, der har daarlige Evner, men arbejder flittig, end

til den, der arbejder lidt, men har Evnerne, vilde dette afstedkomme Forvirring baade for Eleverne selv og for Hjemmet. Tilmed er det vistnok et stort Spørgsmaal, om den daglige Kappestrid, der ved de daglige Karakterer fremkommer mellem Kammeraterne, er god, som jo rigtignok ofte paastaas. At Kappelyst i og for sig kan være en god og nyttig Spore og et Hjælpemiddel til Fremgang kan vist ikke betvivles, men om de daglige Karakterer er et godt Middel til at fremkalde den, er igjen noget andet. Jeg ved af Erfaring fra min egen Skoletid, at de kan virke, og meget ofte virker skadeligt paa Børn, idet disse ved denne Strid ledes til Misundelse, til Ærgrelse, til daarligt Kammeratskab, til Kneb, ja ofte til ligefrem Forbitrelse mod hinanden indbyrdes og mod Læreren, og det ikke altid med Urette. Jeg tør ikke paastaa, at alt dette kan undgaas ved de maanedlige Vidnesbyrd, der bruges her ved Skolen, men jeg tror, at meget undgaas, og at disse ere et bedre Bindeled mellem Skolen og Hjemmet end Karaktererne. Kappelysten kan ogsaa herved udvikles, men under en mere almindelig Form, og det er lettere med et Par Linier at sige, om en Elev har gjort Fremgang, og i hvad Henseende, eller om han er gaaet tilbage, og hvad Grunden dertil formodes at være, end med 30 daglige Karakterer; og hvis Forældrene, som jo saa ofte er Tilfældet, ønske at bringe Børnene Hjælp paa de Punkter, hvor det kniber mest for dem, kan man

da for dem gennem Vidnesbyrdene bestemt udpege disse. Det følger af sig selv, at der kan være Maaneder, hvor der ingen kjendelig Forandring er hos Eleven, og hvor man derfor ogsaa er nødt til at henvise til forrige Maaned, og der kan være Fag som f. Ex. Religion, efter det jeg tidligere har talt om Maaden, hvorpaa der undervises i dette Fag, hvor det er vanskeligt at give et udtømmende Vidnesbyrd, hvor dette ofte ikke en Gang vilde være gavnligt, og man derfor kun kan bedømme Fliden og Opmærksomheden.

Det er min Opgave at tilstræbe, at der kommer et sandt, sundt, naturligt og smukt Forhold mellem Eleverne og Lærerne; det er derfor, med Forbehold af de enkelte Tilfælde, hvor en streng Optræden kan og maa være nødvendig, min Plan at arbejde hen til at virke mere med Kjærlighed og gennem Samtaler end med Strenghed og legemlig Tugtelse. Der er Børn, der ikke kan taale Strenghed og Haardhed, der blive forknyttede eller trodsige og aldeles umedhandlelige, naar de tages paa denne Maade, men sikkert er der ogsaa Naturer, der ikke kan undvære Strengheden, og som ikke vil gjøre Gavn uden man stadig ser dem paa Fingrene; at disse i det Mindste er et Mindretal er min Overbevisning; det gjælder her om Klarhed og Skarpsindighed til at udfinde, hvordan Barnets Natur er, hvad der ikke kan opnaas uden ved at give sig meget af med Børnene og lægge Mærke til dem baade i Timerne og paa Legepladsen og, frem-

for alt, paa virkelig Kjærlighed til og Interesse for Børn. Det er mit Haab, at Forældrene vil vedblive at vise mig den Tillid, som jeg tilfulde har mødt i denne som i saa mange andre Hensender i det forløbne Aar. Jeg tør naturligvis ikke love, at jeg ikke skal kunne gribe fejl, at jeg ikke skal kunne komme til at behandle en Dreng strengt, som trængte til Mildhed og omvendt, men hvad jeg kan og tør love, det er, at jeg ærligt skal stræbe efter at træffe det rette for hvert enkelt Barn og behandle det paa den Maade, jeg mener at være den rette. Jeg skal ogsaa stadig søge saa meget som muligt at holde Forbindelsen med Børnenes Hjem vedlige ved Besøg hos Forældrene, og det vil da altid være mig kjært at høre deres Mening om Børnene uforbeholdent, ligesom jeg haaber, at de, naar jeg ikke kan overkomme at komme rundt saa ofte, som jeg ønskede det, vil komme til mig.

Skolens naturhistoriske Samlinger ere i Aarets Løb blevne betydelig forøgede; der er saaledes tilkommet 5 udstoppede Fugle, et Pindsvin, 25 Glas med Dyr i Spiritus og en stor Mængde Konkylier, Insekter, flere Kranier og enkelte Skeletter af mindre Pattedyr. Et Herbarium er blevet anlagt og tæller allerede et halvt Hundrede Exemplarer. Midt i Vinter dannedes et Skolebibliothek, der ved Foræring og Kjøb af Bøger tæller henved 100 Bind; der betales for Adgang til Udlaanet 16 Sk. som Indskud og 8 Sk. om Maanedn.

Skolepengene vil fra det ny Skoleaars Begyndelse, som en Følge af den stadige Stigning af Priserne paa alle Livsfornødenheder, blive forhøjede for nogle af Klasserne, saaledes at Betalingen for Fremtiden vil blive for 1ste Klasse 2 Rdl. 2 Mk., for 2den 2 Rdl. 5 Mk., for 3die 3 Rdl. 1 Mk., for 4de 3 Rdl. 3 Mk. og for 5te og 6te 4 Rdl.

Naar en Elev har Brødre i Skolen, afkortes 3 Mk. for hver yngre Broder, og der betales intet særskilt for Undervisningen i Gymnastik, hvad tidligere har været Tilfældet. Desuden betales i Oktober Maaned 1 Rdl. 3 Mk i Brændepenge. Ved Indmeldelsen i Skolen betales en Gang for alle 1 Rdl. til Vedligeholdelsen af Skoleinventariet.

Skolen talte ved Sommerferiens Begyndelse forrige Aar 60 Elever. Ved Skoleaarets Begyndelse indkom 6 Elever og senere i Aarets Løb 12. Af Skolen er udgaaet 16 Elever, hvoraf 1 er død, 2 ere udgaaede for at undervises i Hjemmet, 5 efter Confirmation og 8 paa Grund af Forældrenes Bortflytning fra Byen, saaat Skolen nu tæller 62 Elever.

Fagene have været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Cand. theol. Fenger har haft Religion med hele Skolen, Historie med 4de og 5te Klasse, Dansk med 3die, 4de og 5te Klasse, Tydsk med 3die og Fransk med 4de Klasse.

Lærer Nielsen Regning med 3die, 4de og 5te Klasse, Skrivning og Tegning med hele

Skolen, Mathematik med 4de og 5te Klasse, Engelsk med 5te Klasse og Sang med hele Skolen.

Lieutenant Lütken Fransk med 5te Klasse og Tysk med 4de og 5te Klasse.

Cand. phil. Hansted Naturhistorie og Geografi med hele Skolen og Historie, Dansk og Regning med 2den Klasse samt Historie med 3die Klasse.

Lærer Christensen Historie med 4de Klasse.

Frøken O. Herskind, hvis Timer nu ere overtagne af Frk. Wigelsen har haft hele Undervisningen i 1ste Klasse.

Sergent Selsted har ledet Gymnastik- og Svømmeøvelserne.

6te Klasse har paa Grund af det ringe Elevantal iaar haft alle Timerne sammen med 5te Klasse.

De Bøger, der skal bruges i det kommende Skoleaar ere:

i 6te Klasse:

Kofods Verdenshistorie og Allens Danmarks-historie, Erslevs Geografi Nr. 3 og et Atlas, Feddersens Dyrerigets Naturhistorie og Strøms mindre Plantelære, Funchs danske Læsebog, Bojsens Grammatik og Texten til Danmarks Melodier, det ny Testamente og en Psalmebog, Rungs tyske Læsebog, Rungs og Funchs Grammatik og Ankjærs Stiløvelser, Listovs engelske Læsebog 2den Afdeling, Løkkes Grammatik, Hansens Regnebog 3die

Del, Mundts Geometri og sammes Stereometri, Stens Arithmetik, sammes Algebra og mathematiske Opgaver; en Logarithmetabel.

I 5te Klasse:

Kofods Verdenshistorie og Allens Danmarks-historie, Erslevs Geografi Nr. 3 og et Atlas, Feddersens Dyreriget's Naturhistorie og Strøms mindre Plantelære, Tangs Udtog af Müllers Bibels-historie, Balslevs Lærebog og en Psalmebog, Funchs danske Læsebog, Bojsens Grammatik og Texten til Danmarks Melodier, Rungs tyske Læsebog, Rungs og Funchs Grammatik og Ankjærs Stiløvelser, Listovs engelske Læsebog 1ste Afdeling og Rosings Grammatik, Hansens Regnebog 3die Del, Mundts Geometri, Stens Arithmetik og matematiske Opgaver, Petersens Tegnehefte Nr. 4. Endvidere de, der læse Fransk, Ahns franske Læsebog 2den Del og Garrigues Grammatik.

I 4de Klasse:

Kofods Verdenshistorie og Nissens Danmarks-historie, Erslevs Geografi Nr. 3 og et Atlas, Feddersens Naturens Bog og Strøms mindre Plante-lære, Tangs Udtog af Müllers Bibelshistorie, Balslevs Lærebog og en Psalmebog, Matzens danske Læsebog 3die Del, Bojsens Grammatik og Texten til Danmarks Melodier, Rungs tyske Læse-bog, sammes Bøjningsformer og Ankjærs Stiløvelser, Listovs engelske Læsebog 1ste Afdeling, og Rosings Grammatik, Hansens Regnebog 3die Del, og en Tabel, Stens Arithmetik og mathe-

mathiske Opgaver, Petersens Tegnehefte Nr. 3. Endvidere de, der skulle læse Fransk, Ahns Læsebog 1ste Del, og Garrigues Grammatik.

I 3die Klasse:

Ingerlevs Verdenhistorie og Handests Danmarkshistorie, Erslevs Geografi Nr. 3 og et Atlas, Feddersens Naturens Bog, Balslevs Bibelshistorie, Luthers lille Katekismus og en Psalmebog, Matzens danske Læsebog 3die Del og Texten til Danmarks Melodier, Listovs tyske Elementarbog og Rungs Bøjningsformer, Hansens Regnebog 3die Del og en Tabel, Petersens Tegnehefte Nr. 2.

I 2den Klasse:

Handest's Danmarkshistorie, Erslevs Geografi Nr. 3 og et Atlas, Balslevs Bibelshistorie, Luthers lille Katekismus og en Psalmebog, Matzens danske Læsebog 2den Del og Bredsdorffs Sangbog for Børn, Hansens Regnebog 2den Del og en Tabel, Petersens Tegnehefte Nr. 1.

I 1ste Klasse:

Læsebog med Billeder for Smaabørn og Bredsdorffs Læsebog for mindre Børn, sidste Udgave. En Tabel, Skrivebøger, Notebøger o. a. L., som Eleverne skulle bruge, vil de faa opgivet den første Dag i det ny Skoleaar.

Skriftlig Examen afholdes:

Fredagen den 4de Juli, Kl. 4 Eftermiddag,
5te Klasse engelsk Stil, /
4de Klasse dansk Stil I.;/

Lørdagen den 5te Juli, Kl. 8 Formiddag,

5te Klasse dansk Stil I., /

3die Klasse Regning; /

Kl. 11 Form., 4de Klasse Regning, /

2den Klasse dansk Stil; /

Kl. 4 Efterm., 5te Klasse Regning, /

3die Klasse dansk Stil; /

Mandagen den 7de Juli, Kl. 11 Formiddag,

5te Klasse dansk Stil II., /

4de Klasse dansk Stil II., /

2den Klasse Regning; /

Kl. 4 Efterm., 5te Klasse matematiske Opgaver, /

3die Klasse dansk Diktat. /

Mundtlig Examen afholdes:

Tirsdagen den 8de Juli, Kl. 8 Formiddag,

5te Kl. Matematik og Hovedregning, /

2den Kl. Geografi; /

Kl. 11 Fm., 3die Kl. Historie, /

4de Kl. Fransk;

Kl. 4 Eft., 4de Kl. Geografi; /

Onsdagen den 9de Juli, Kl. 8 Formiddag,

4de Kl. Matematik og Hovedregning, /

3die Kl. Naturhistorie; /

Kl. 11 Fm., 5te Kl. Religion, /

2den Kl. Dansk; /

Kl. 4 Eft., 5te Kl. Dansk; /

Torsdagen den 10de Juli, Kl. 8 Formiddag,

2den Kl, Regning, /

3die Kl. Tysk; /

Kl. 11 Fm., 4de Kl. Historie, /

5te Kl. Engelsk; /

- Kl. 4 Eft., 4de Kl. Religion, /
 3die Kl. Regning; /
 Fredagen den 11te Juli, Kl. 8 Formiddag,
 5te Kl. Geografi, /
 3die Kl. Dansk; /
 Kl. 11 Fm., 2den Kl. Historie; /
 Kl. 4 Eft., 3die Kl. Religion; /
 Lørdagen den 12te Juli, Kl. 8 Formiddag,
 5te Kl. Naturhistorie, /
 4de Kl. Dansk; /
 Kl. 11 Fm., 4de Kl. Naturhistorie, /
 2den Kl. Religion; /
 Kl. 4 Eft., 5te Kl. Historie, /
 3die Kl. Geografi. /

Med Forberedelsesklassen afholdes ingen særlig Examen. Mandagen den 14de Juli Kl. 11 afholdes Prøve i Sang med hele Skolen, hvorefter Omflytningen sker.

Samme Dag Kl. 9 afholdes Optagelsesprøve, og for de Elevers Vedkommende, der ikke kunne møde denne Dag, afholdes ogsaa Prøven Fredagen den 15de August Kl. 8. Ferien begynder Mandagen den 14de Juli, og det ny Skoleaar begynder Mandagen den 15de August Kl. 9.

Til at overvære den mundtlige Del af Prøven indbydes Elevernes Forældre og enhver, der interesserer sig for Skolen.

Aarhus i Juni 1873.

P. B. Fenger,
 Cand. theol.